

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Met betrekking tot het samenbindend thema Brede Welvaart zijn we in 2022 gestart met een verkenning (intern/extern) om zicht te krijgen op hoe het ervoor staat met brede welvaart in Brabant. In het najaar is de uitvoeringsagenda 'Samen werken aan brede welvaart' door GS vastgesteld. Met deze uitvoeringsagenda gaan we als provincie samen met het bedrijfsleven, werkgeversorganisaties, gemeenten en kennisinstellingen invulling geven aan 'Samen werken aan brede welvaart'. In 2022 hebben we een aantal stappen genomen: we zijn aangesloten bij de Academische Werkplaats Brede Welvaart van Tilburg University, we zijn gestart met een populatieonderzoek naar de 'ervaren brede welvaart onder 10.000 Brabanders' en hebben we in samenwerking met de Vereniging Brabantse Gemeenten een symposium 'Samen werken aan brede welvaart' georganiseerd.

Voor de lancering van de nieuwe investeringsronde van het Brabant Outcomes Fund is eind eerste kwartaal 2022 via Europese aanbesteding een fondsmanager aangesteld om het fonds in te richten en het benodigde kapitaal bij institutionele investeerders op te halen. Dit duurt langer dan verwacht.

Voor gezondheid is in de eerste helft van 2022 de Uitvoeringsagenda Gezondheid 2022-2023 opgeleverd. Hierin geven we aan hoe we langs drie sporen werken aan drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander. We zetten daarbij in op: 1) continue verbetering van een gezonde samenleving via het meekoppelen van kansen in de verschillende provinciale programma's; 2) het verbinden van bestaande initiatieven van onze partners zodat zij van elkaar kunnen leren. Hiertoe hebben we de dag van de gezondheid georganiseerd en zijn we partner van de embassy of health tijdens de Dutch Design Week; En 3) het combineren van data/informatie die zicht geeft op interventies en het effect.

Het afgelopen jaar stond in het teken van de totstandkoming van het beleidskader Toekomstbestendig Bestuur. Als eerste formele stap is de startnotitie Toekomstbestendig Bestuur op 22 april jl. in Provinciale Staten besproken. Door Provinciale Staten is later besloten om de besluitvorming over het beleidskader te verplaatsen naar de nieuwe bestuursperiode. Op dit moment wordt verder gewerkt aan het beleidskader en de bijbehorende uitvoeringsagenda. In november 2022 zijn over het beleidskader gesprekken gevoerd met gemeentesecretarissen, strategen bij gemeenten en samenwerkingsverbanden en griffiers. Soortgelijke gesprekken zijn gevoerd met burgemeesters, wethouders en waterschapbestuurders in januari 2023. In 2023 wordt het beleidskader ter besluitvorming aangeboden aan Provinciale Staten.

In 2022 werd tevens uitvoering gegeven aan het initiatiefvoorstel Kind en Democratie, door jongeren te betrekken bij de provinciale politiek, beleid en organisatie. Zo werd in november 2022 de tweede Brabantse jongerentop gehouden en vonden weer jongerendebatten in de Statenzaal plaats. Van de activiteiten in 2021 is een digitaal magazine gepresenteerd.

Langs drie actielijnen is in 2022 gestaag verder gewerkt aan de uitvoering van de bestuursopdracht Veilig en weerbaar Brabant: weerbare overheid en samenleving, veiliger buitengebied en kennis & onderzoek. Als onderdeel van een brede beweging tegen ondermijning is, samen met Taskforce-RIEC Brabant Zeeland, een Brabantse norm weerbare overheid ontwikkeld. Het is een handreiking waarmee we stimuleren dat gemeenten en provincie komen tot een gezamenlijk basisniveau in de aanpak van ondermijning en daarmee een zogenaamd 'waterbedeffect' voorkomen.

De samenwerking in BrabantStad verband heeft in 2022 veelal in het teken gestaan van de herijking van de Stedelijke Agenda. In 2022 hebben vier BrabantStad dinsdagen plaatsgevonden, evenals het jaarlijks BrabantStad diner met hoog ambtelijk Den Haag. Daarnaast is voor de fractievoorzitters en woordvoerders uit de gemeenteraden van de 5 steden een bijeenkomst georganiseerd om van gedachten te wisselen over BrabantStad.

Met betrekking tot regionale samenwerking hebben in 2022 met de vier regio's gesprekken plaatsgevonden in voorbereiding op het beleidskader toekomstbestendig bestuur. Daarbij is onder andere gesproken over het functioneren van de interbestuurlijke samenwerking in de regio's, en de rol die de provincie daarin neemt.

Vanuit de samenwerkingsagenda met de Vereniging Brabantse Gemeenten is in 2022 samengewerkt op 10 strategische thema's. Als onderdeel daarvan is een onderzoek naar de financiële positie van onze gemeenten gestart. Aanleiding hiervoor is o.a. het signaal dat meer en meer gemeenten moeite hebben om tot een sluitende begroting te komen, en de blijvende onzekerheid vanuit het Rijk over financiering vanuit het gemeentefonds. Het onderzoek wordt in het voorjaar van 2023 gepresenteerd en gaat o.a. in op de gevolgen van blijvende financiële onzekerheid voor de toekomst.

In oktober 2022 vond het IPO Jaarcongres plaats in Tilburg, nadat het evenement twee keer eerder wegens corona werd uitgesteld. Ruim 400 provinciale bestuurders en volksvertegenwoordigers kwamen naar Brabant om te netwerken en voor een inhoudelijk programma met een Brabantse insteek.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Door een online social media campagne is de meldingsbereidheid positief beïnvloed.
- Door een risicotaxatietool met indicatoren worden de mogelijkheden vergroot om criminaliteit en ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan.
- Een zogenaamde Bibob-APK (een periodieke check up) stimuleert het verkrijgen van inzicht in de huidige stand van zaken rond de toepassing van de Wet Bibob door de Brabantse gemeenten.

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

De online social media campagne vindt doorlopend plaats. Het genoemde risicotaxatietool is inmiddels beschikbaar gekomen en hierover zal doorlopend met stakeholders worden gecommuniceerd. Ook de Bibob-APK is afgerond. Voor de zomer is een 7-delige tv-reeks rondom ondermijning gepresenteerd op Omroep Brabant. Deze werd eind 2022 bekroond met de Galjaard publieksprijs 2022 voor overheidscommunicatie. Met deze tv-serie, die ook een enorm bereik had in de sociale media, hebben we laten zien hoe ondermijning ons allemaal raakt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Cursus 'Vergroting weerbaarheid' verzorgen voor provinciale collega's, die nieuw binnenkomen of die waarvoor dat gezien hun taak van belang is

Omschrijving (toelichting)

Streefwaarden:

Indicator	2022	2023	2024	2025
Aantal provinciale collega's dat de cursus 'Vergroting weerbaarheid' heeft gevolgd	100	100		

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

Vrijwel alle nieuwe medewerkers hebben de cursus gevolgd.

Samen met Taskforce-RIEC Brabant Zeeland gesprekken voeren met gemeenten om hun fitheid tegen ondermijning te stimuleren

Omschrijving (toelichting)

Onder “gemeenten” worden ook verstaan gesprekken met vertegenwoordigers of groepen van gemeenten. Streefwaarden:

Indicator	2022	2023	2024	2025
Gemeenten die stappen zetten om fitheid tegen ondermijning te vergroten	15	15		

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

De beoogde gesprekken met gemeenten hebben plaatsgevonden, waarbij het accent vanaf medio 2022 steeds meer ligt bij de geïntroduceerde Brabantse norm weerbare overheid. Dit als opvolger van de piramide naar een fitte gemeente.

Uitvoering aanbevelingen uit het Masterplan interne weerbaarheid

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

Vrijwel alle aanbevelingen zijn in het afgelopen verslagjaar afgerond of gaan richting afronding. Om de aandacht én onderhoud naar de toekomst vast te houden is eind 2022 een Klankbordgroep Weerbaarheid en Integriteit opgericht. Hierin bespreken actiehouders ontwikkelingen rondom weerbaarheid en integriteit.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Brede Welvaart

Omschrijving (toelichting)

In 2022 leggen we een stevige kennis- en uitvoeringsbasis om brede welvaart zowel in de organisatie als in de regio verder te versterken. Voor het beleidskader gezondheid wordt voor 2022 en 2023 een stevige uitvoeringsbasis gelegd voor de ambitie: “3 gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander in 2030”.

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

In 2022 hebben we een stevige kennis- en uitvoeringsbasis neergelegd om brede welvaart zowel in de organisatie als in de regio verder te versterken. Het heeft geleid tot actielijnen die in 2023 zullen worden uitgevoerd. Voor het beleidskader gezondheid geldt ook dat in 2022 en voor 2023 een stevige uitvoeringsbasis is neergelegd om de ambitie “3 gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander in 2030” te realiseren. Daarnaast zijn de indicatoren die hiertoe bijdrage per beleidsterrein vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Opstellen van uitvoeringsagenda, die invulling geeft aan rolneming van provincie Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

We hebben een uitvoeringsagenda brede welvaart opgesteld. Deze is in het najaar van 2022 door GS vastgesteld. De uitvoeringsagenda geeft invulling aan de rolneming van de provincie. Doelstelling is brede welvaart als samenbindend thema te verankeren in al ons beleid, brede welvaart steviger op de agenda te krijgen en samen met partners aan de slag te gaan en inzicht in brede welvaart te vergroten.

In 2022 lanceren we een tweede ronde van het Brabant Outcomes Fund (BOF2) wat bijdraagt aan het versterken van brede welvaart in Brabant

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

Voor de lancering van de nieuwe investeringsronde BOF2 moet een procedure van wensen en bedenkingen worden doorlopen. In 2022 is de aanbesteding van fondsmanager afgerond. In het investeringsklimaat hebben we te maken met diverse ontwikkelingen daardoor de lancering vertraging oploopt.

In de begroting van 2023 worden voor gezondheid indicatoren opgenomen waarover in de S&V documenten wordt gerapporteerd

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

In de begroting van 2023 zijn voor gezondheid indicatoren opgenomen waarover in de S&V documenten wordt gerapporteerd.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Een toekomstbestendig openbaar bestuur

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Inwoners zijn bij tenminste zes beleids- en uitvoeringsontwikkelingstrajecten betrokken tot en met 2023
- De kwaliteit van het openbaar bestuur bevorderen we via bestuurlijke samenwerking in Brabant

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

De startnotitie Toekomstbesteding Bestuur is in Provinciale Staten besproken. Er wordt gewerkt aan het opstellen van het beleidskader en de uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur. Het beleidskader wordt in 2023 in Provinciale Staten ter besluitvorming aangeboden.

Uitwerking van het nieuwe provinciale participatiebeleid is onderdeel van het nieuwe beleidskader Toekomstbesteding Bestuur. In 2022 zijn inwoners bij diverse beleids- en uitvoeringstrajecten betrokken. Met het verder uitvoeren van de Samenwerkingsagenda provincie Noord-Brabant en de Vereniging van Brabantse Gemeenten 2021-2023 heeft de bestuurlijke, maar ook ambtelijke, samenwerking een nieuwe impuls gekregen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Burgers zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en -uitvoering

Omschrijving (toelichting)

Toelichting: In 2022 voeren we bij geplande beleidsvormingsprocessen tenminste drie experimenten uit met verschillende vormen van participatie.

Streefwaarden

Indicator	2022	2023	2024	2025
Experimenten met verschillende vormen van participatie bij geplande beleidsvormingsprocessen	3	3		

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

In 2022 zijn inwoners bij diverse beleids- en uitvoeringsontwikkelingstrajecten betrokken, waaronder het beleidskader Levendig Brabant, de uitvoeringsagenda Natuur, gebiedsontwikkeling 't Zoet en verschillende wegenprojecten. Ook organiseerden we in november een jongerentop over wonen, milieu, natuur en participatie.

Opkomst verkiezingen in Noord-Brabant

Omschrijving (toelichting)

Verplichte indicator: De opkomstcijfers in Noord-Brabant van verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden, weergeven in % kiezers/stemgerechtigden
Afspraak is geen percentage op te nemen, maar achteraf te rapporteren over de opkomst.

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

De opkomst bij de Gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022 in Noord-Brabant bedroeg 46,9%.

Organiseren bestuurlijke samenwerking
Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

In 2022 zijn acht regionale ontwikkeldagen georganiseerd, twee in elke regio.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen voeren hun wettelijke taken conform de wet uit

Omschrijving (toelichting)

Indicator:

- Eind 2023 kunnen we minstens 75% van de Gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen als 'voldoet' beoordelen en is er geen die een 'voldoet niet' heeft gekregen. (Beoordelingen: voldoet / voldoet gedeeltelijk / voldoet niet)

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

De realisatie van deze indicator is per toezichtgebied divers:

Het toezicht op Informatie- en archiefbeheer, Omgevingsrecht en Financieel laat slechts een beperkt aantal gemeenten zien in de categorie 'voldoet gedeeltelijk' (Informatie- en archiefbeheer: 13, incl. GR'en) Omgevingsrecht: 7 en 1 voldoet niet Financieel: 1).

Het onderdeel toezicht op Huisvesting vergunninghouders laat door alle druk die heerst op de opvang van asielzoekers in 2022 een positief stijgende lijn zien. Over het 1e halfjaar 2022 hebben 36 gemeenten de taakstelling gehaald en 6 gemeenten hebben 'voldoet gedeeltelijk' gekregen. Ondanks dat het toezicht over het tweede halfjaar nog volop bezig is, kunnen we met een licht voorbehoud zien dat het 2e halfjaar van 2022 gaat afsluiten met 40+-gemeenten die de taakstelling hebben gehaald. Ergo, er zijn zelfs 37 gemeenten die overeenkomstig de wens van het Rijk een voorsprong hebben weten te bereiken op de veel hogere taakstelling over het 1e halfjaar 2023. Het aantal gemeenten in de categorie 'voldoet niet' stijgt echter ook van 9 naar circa 11.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht

Omschrijving (toelichting)

Toelichting

Verplichte indicator: Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht.

Indicator	2022	2023	2024	2025
Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht	0	0	0	0

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

Voor het begrotingsjaar 2022 is vanwege termijnoverschrijding voor het indienen van de begroting 2022 voor twee gemeenten sprake van preventief financieel toezicht in verband met herindeling. De overige gemeenten vallen onder het gebruikelijke repressieve financiële toezicht. Voor het jaar 2023 zijn er geen gemeenten onder preventief toezicht.

We beoordelen of Gemeenten, Waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen hun wettelijke taken uitvoeren conform de wet

Omschrijving (toelichting)

Indicator	2022	2023	2024	2025
% toezichtontvangers dat door ons op één of meer toezichtsgebieden wordt beoordeeld	100% *	100% *	100% *	100% *

* Aantal toezichtsonvangers op 1-7-2021: 103

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

Alle toezichtontvangers (102) zijn in 2022 beoordeeld voor één of meer toezicht gebieden.

We stimuleren dat toezichtontvangers van elkaar leren via toezicht

Omschrijving (toelichting)

Toelichting

We voeren thema-onderzoeken uit met betrekking tot actuele risico-thema's. We delen de uitkomsten en aanbevelingen tijdens regio-bijeenkomsten. We willen stimuleren dat toezichtontvangers van elkaar leren en best practices delen.

Indicator	2022	2023	2024	2025
Aantal georganiseerde regiobijeenkomsten	4	4	4	4

Kwaliteit (indicator)



Kwaliteit (toelichting)

We voeren thema-onderzoeken uit met betrekking tot actuele risico-thema's. We delen de uitkomsten en aanbevelingen tijdens regio-bijeenkomsten. We willen stimuleren dat toezichtontvangers van elkaar leren en best practices delen.

Vanuit toezichtsgebied Omgevingsrecht zijn twee regiobijeenkomsten Best Practices met gemeenten en waterschappen georganiseerd en een kennisbijeenkomst. Op het gebied van

Provincie Noord-Brabant - Jaarstukken 2022 (PS 05/23) blz. 18

Informatie en archiefbeheer en Huisvesting vergunninghouders is beide een inhoudelijke

kennisbijeenkomst voor alle toezichtsonvangers gehouden.

Samen met de Vereniging Brabantse Gemeenten is medio 2022 gestart met een onderzoek naar de financiële positie van onze gemeenten.

In september 2022 is het Brabantbrede eindrapport 'Klachten en meldingen Wabo-overtredingen' met conclusies en aanbevelingen gepresenteerd.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- INPA Huis van de Nederlandse Provincies
- Zuidelijke Rekenkamer

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

1. Bestuur en veiligheid

Bedragen x €		Begroting 2022	Begroting 2022 na	Jaarrekening 2022	Verschil begroting -
1.000		oorspronkelijk	wijziging	realisatie	realisatie
<u>Lasten</u>					
	Programmalasten	17.416 N	17.392 N	12.317 N	5.075 V
	Toegerekende organisatiekosten	5.706 N	7.104 N	7.601 N	497 N
Totaal Lasten		23.122 N	24.496 N	19.918 N	4.578 V
<u>Baten</u>					
	Programmabaten	2 V	66 V	128 V	62 V
	Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	307 V	307 V
Totaal Baten		2 V	66 V	435 V	369 V
Saldo van baten en lasten		23.120 N	24.429 N	19.483 N	4.946 V

Verschillenanalyse

1. Bestuur en veiligheid - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000)	4.578
	V

Veiligheid	1.709
	V

De realisatie van de bestuursopdracht is achtergebleven ten opzichte van de verwachtingen doordat een aantal activiteiten en initiatieven niet in 2022 gerealiseerd konden worden. Bestuursopdracht veilig & weerbaar Brabant loopt ook in 2023 nog door.

IPO Kwaliteit openbaar bestuur	665 V
--------------------------------	-------

De lasten zijn in 2022 lager uitgevallen door een lagere bijdrage aan IPO vanuit dit programma als gevolg van herijking van de IPO-begroting.

Voorziening Appa	2.128
	V

In de voorziening Appa zijn de pensioenverplichtingen van de provinciale bestuurders opgenomen. De jaarlijkse actuariële herberekening van de levenskansen en de rekenrente leidt tot een vrijval uit de voorziening Appa ultimo 2022 van € 2,1 mln. waardoor de lasten lager uitkomen. Deze vrijval houdt verband met de toegenomen rekenrente.

Brabantstad	147 V
-------------	-------

Het samenwerkingsverband Brabantstad heeft de door de partners bij elkaar gebrachte middelen in 2022 niet volledig tot besteding kunnen laten komen met initiatieven en activiteiten. De zes partners hebben deze middelen bij elkaar gebracht om projecten uit de Stedelijke Agenda te realiseren. Het gereserveerde budget is op in de provinciale begroting opgenomen voor de gezamenlijke partners en zullen gedurende komende jaren worden ingezet.

Toegerekende organisatiekosten	497 N
--------------------------------	-------

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet hoger uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten	426 V
--	-------

1. Bestuur en veiligheid - Afwijking baten (bedragen x € 1.000)	369 V
---	-------

Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	307 V
--	-------

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet hoger uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere baten	62 V
---	------

